

SVENLJUNGA
KOMMUN

Bilaga 7

Samrådsredogörelse - Vattentjänstplan 2023

Förvaltning/enhet	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum	2023-09-22

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Sammanfattning.....	3
Om samrådsredogörelsen.....	4
Samrådsförfarande och samrådsrets	4
Det fortsatta arbetet.....	4
Samrådet.....	5
Samråd med Länsstyrelsen i Västra Götaland	5
Yttrande	5
Kommunens svar/bemötande	7
Samråd med Fastighetsägare i Fäxhult	8
Yttrande 1- Vattentjänstplan 2023, 2023-07-27.....	8
Yttrande 2 Vattentjänstplan, 2023-08-13	9
Yttrande 3 VA i Fäxhult, 2023-08-12.....	10
Yttrande 4 Vattentjänstplan 2023 Area Fäxhult 150 answer, 2023-08-08	10
Yttrande 5 Vattentjänstplan Fäxhult, 2023-08-13	11
Yttrande 6 Vattentjänstplanen 2023, 2023-08-13	13
Yttrande 7 Vattentjänstplan 2023 Oliver Vollert 1, 2023-08-13.....	16
Yttrande 8 Vattentjänstplan 2023 Oliver Vollert 2, 2023-08-13.....	17
Yttrande 9 ang Vattentjänstplan 2023, 2023-08-14	17
Yttrande 10 Några synpunkter på kommunalt VA i Fäxhult, 2023-08-14.....	18
Yttrande 11 Yttrande Vattentjänstplan 2023, VA-Gruppen 2023-08-14.....	19
Yttrande 12 Kungörelse vattentjänstplan fr Naturskyddsföreningen, 2023-08-14	20
Yttrande 13 Vattentjänstplan 2023, 2023-08-14	22
Yttrande 14 Synpunkter Vattentjänstplan Fäxhult – 2023-08-14.....	24

Sammanfattning

Under tiden för samrådet har totalt 15 yttranden inkommit; 1 från Länsstyrelsen i Västra Götaland och 13 från fastighetsägare i Fäxhult och 1 från Naturskyddsföreningen i Svenljunga kommun. En sammanfattning av varje yttrande följer nedan och kommunens svar och bemötande.

Många av frågorna berör underlaget för bedömningen som kommunen har gjort av området Fäxhult och övriga områden. Kommunen har utgått från SGUs¹ databaser och kartor och VISS² för alla området där andra informationskällor saknas. För några av områdena finns annat underlag i form av inventeringar av enskilda brunnar, mm.

Många frågor berör om huruvida alla fastigheter behöver kopplas in om det blir kommunalt VA. Om det blir ett kommunalt verksamhetsområde så ska den omfatta alla fastigheter inom området. Detta enligt lagen om allmänna vattentjänster, SFS 2006:412.

Tid för egen utredning för att ta fram en lokal VA-lösning har efterfrågats. Kommunen är öppen för att ge den lokala VA-gruppen i Fäxhult tid att utreda vidare. Förslaget är att de ska få 6 månader på sig från det att Vattentjänstplanen lägg ut på visning att inkomma med ett förslag som omfattar alla fastigheter i Fäxhult. Lösningen ska vara långsiktig hållbar och anläggningen/anläggningarna ska drivas av fastighetsägarna privat eller som en samfällighet. Kommunen kan inte sköta privata anläggningar.

Många frågor har berört priset för anslutning till kommunalt VA till vilket vi hänvisar till nu gällande VA-taxa och prisexempel enligt denna.

¹ Sveriges Geologiska Undersökning

² VattenInformationsSystem Sverige – en databas över alla vattenförekomster i Sverige som sköts av Länsstyrelserna runt om i landet.

Om samrådsredogörelsen

Efter varje gång ett samråd hålls i samband med att en plan eller en ansökan om tillstånd tas, så ska det göras en redogörelse av inkomna yttranden vilka också ska bemötas. I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttranden, minnesanteckningar och protokoll från samråd finns i sin helhet. Omfattningen på en sådan redogörelse beror helt och hållet på antalet och omfattningen av inkomna yttranden.

I denna redogörelse är målsättningen att ge en sammanfattad version av varje yttrandes för planen relevanta synpunkter och ett bemötande. Kompletta yttranden finns som bilaga till redogörelsen.

Samrådsförfarande och samrådsrets

När en första version av en ny Vattentjänstplan hade tagits fram för Svenljunga kommun enligt de nya ändringarna i Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster, så skickades en kopia för samråd till de särskild berörda fastighetsägare i Fäxhult, 79 st., till Länsstyrelsen i Västra Götaland samt att det lades upp på kommunens hemsida tillgängligt för nedladdning av allmänheten under "våra pågående Projekt". Kungörelser gjordes i Borås Tidning och i STT den 7 juni och allmänheten och särskilt berörda fick t.o.m. den 14 augusti 2023 på sig att inkomma med frågor, synpunkter och yttranden.

Det fortsatta arbetet

Nästa steg i arbetet är att yttranden och frågor relevanta för Vattentjänstplanen arbetas in i Vattentjänstplanen som uppdateras och kompletteras för att sedan presenteras för politiken och läggas ut för syn i ca 4 veckor (detta blir som en andra omgång samråd) och eventuellt justeras på nytt. Först därefter så ska planen upp i våra politiska instanser för beslut i nämnd, kommunstyrelse och slutligen kommunfullmäktige i höst/vinter.

Samrådet

Samråd med Länsstyrelsen i Västra Götaland

Yttrande

Synpunkter på planerade åtgärder för att säkra kommunens dricksvattenförsörjning

Kommunen har redovisat hur de kan möta framtidens behov av dricksvatten. Däremot saknas det en tydlig prioritering av vilka vattenresurser som är av betydelse för dricksvattenförsörjningen samt eventuella skyddsområden med föreskrifter för att tillgodose nuvarande och framtida försörjning.

SV: – Detta beskrivs mer utförligt i kapitel 6.1 i den uppdaterade Vattentjänstplanen.

Synpunkter på planerade åtgärder för att säkra kommunens avloppsvattenrening

Det framgår inte om samråd har skett eller kommer att ske med de fastighetsinnehavare som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. I planen finns det ett förslag på ett utbyggnadsområde (Faxhult) där berörda fastighetsägare kan ha ett väsentligt intresse av planen.

SV: – Ja, samråd har även hållits med fastighetsägare i Fäxhult och allmänheten. Hur och när har tydliggjorts i samrådsredogörelsen och i uppdaterat VTP i kap. 2.3.

Kommunen har klassificerat VA-planområden i fyra kategorier; Enskilt VA-område, VA-bevakningsområde, VA-utbredningsområde och VA-utbyggnadsområde. I klassningen har man vägt in samhälle, miljö, hälsa och förutsättningar för enskilda lösningar.

Länsstyrelsen ser att badvatten saknas i bedömningen.

SV: – LST har fått Bilaga 2 och 3 och Underlag 2 och 3. I Bilaga 2 Bedömningsmodell VA-utbyggnad specificeras Närhet till badplats som en ingående parameter under parametern Recipient. Det är 3 st. områden: 2. Revesjö (Kvarnsjön), 3. Örsås (Örsåssjön), 14. Fridhem Skäremo (Skäremosjön) som ligger i anslutning till en kommunal badplats. För dessa badplatser liksom för övriga kommunala badplatser så tas det badvattenprover med avseende på bakterieförorening var 4:e vecka mellan juni och augusti. Närheten till badplatsen har tagits med i bedömningen av både utsläpp och recipientens vattenkvalitet. En kommentar om badplats har tagits med i Tabellerna under kap.3.8 – 3.11 i VTP.

Av klassningen kom kommunen fram till 1 VA-utbyggnadsområde, 10 utbredningsområden, 5 bevakningsområden samt 9 enskilda VA-områden. Länsstyrelsen kan dock inte se att det framgår i planen om det behövs utbyggnad av VA-anläggningar för ett långsiktigt och hållbart tillhandahållande av vattentjänster. Hur bedömer

kommunen avloppsreningsverkens kapacitet för att långsiktigt möta behov av belastning i ett längre perspektiv?

SV – Vi har utrett kapaciteten i våra reningsverk, mest Svenljunga förstås. Detta beskrivs mer i VTP, främst för Holsljunga, Sexdrega och Svenljunga i Kap 6.2.

Det saknas en tidplan för anslutning av vattentjänster för utbyggnadsområdet (Faxhult) som föreslås i planen. Länsstyrelsen önskar ta del av det fortsatta arbetet med utbyggnads- och tidsplan.

SV – VTP får kompletteras med en Tidplan för anslutning av Fäxhult.

Dagvattenhantering saknas och bör vara med som bilaga.

SV – Dagvatten behandlas i begränsad omfattning i denna första version av VTP i kap. 3.6 för identifierade potentiella VA-områden. En mer utförlig beskrivning kommer med i nästa revidering alt. uppdaterad VTP. Det som hanteras i fokus i denna omgång är problem med skyfall.

Bedömning av områden

Kommunen beskriver att de prioriterar miljöaspekten högre än hälsoaspekten då de allmänt har god dricksvattenkvalitet i kommunen. Vilka bedömningsgrunder för dricksvatten har kommunen använt sig av vid klassning av områdena? I kommentarer till de olika områden som är klassade inom de olika kategorierna saknas det information om dricksvattnets kvalitet och statusen på de enskilda avloppen.

SV – Vi har använt oss av den datan som finns tillgänglig via SGU. När det gäller enskilda vattentäkter saknar vi information om kvaliteten och kvantiteten, men vi har inte heller fått några indikatorer på att det generellt finns problem med de enskilda brunnarna, tex. genom klagomål. Eftersom vi saknar underlaget har vi valt att prioritera miljö högre än hälsa.

Beskrivning av områden där delar av fastigheterna ligger inom kommunalt verksamhetsområde saknas i planen som exempelvis Holsljunga, Lillabacka och Axelfors.

SV – Några av dessa fastigheter har redan har kopplats in t.ex. i Holsljunga har alla fastigheter med sommarstugor vid den kommunala badplatsen kopplats in i VO. För andra fastigheter så klarar fastigheten att med godkänd anläggning ta hand om spillvattnet inom sin fastighet. Se vidare mer under kap. 3.11.

Synpunkter på planerade åtgärder för att förhindra och motverka skador på kommunala vatten- och avloppsanläggningar på grund av skyfall och översvämning

Analysen av skyfallsrisker är väl avvägd och genom att kommunen arbetat med SCALCO ges goda möjligheter att göra kompletterande analyser av föreslagna åtgärder. Genom

att komplettera analyserna med risker från Ätran och lokala erfarenheter ökar bedömningens kvalitet.

Länsstyrelsen ser positivt på den tydliga kopplingen till kommunens översiktsplan. I bilagan Nederbördsuppgifter och skyfallskartering till yttrandet finns information om underlag som kan vara till stöd för exempelvis beskrivning av historisk nederbörd

Kommunens svar/bemötande

Kommunen har beaktat Länsstyrelsens synpunkter och uppdaterat Vattentjänstplanen. Samt besvarat en del synpunkter ovan.

Samråd med Fastighetsägare i Fäxhult

Yttrande 1- Vattentjänstplan 2023, 2023-07-27

- från Seija Pekkala
- Vill att kommunen utreder och tittar på hur avdikningar runt spår vid Gräne Gruva påverkar nuvarande vattennivåer och också vattenkvaliteten i Holsjön.
- Tycker att det behöver utredas hur en reglering av vattennivåer skulle kunna fungera framöver, eftersom höga vattennivåer i Holsjön skapar översvämningar i vattennära tomter. Detta har också en direkt koppling till kommande vattentjänstplan och de åtgärder som behöver vidtas för att de ev. Allmänna va-anläggningarna ska fungera vid ökad belastning på grund av skyfall.
- Det ska utredas hur dagvatten och vatten vid skyfall på ett bättre sätt ska avledas mot Holsjön utan att tomter svämmer över på grund av höga nivåer i Holsjön eller överfyllda diken.

Kommunens bemötande

- Området runt Gräne Gruva är privat ägd mark och kommunen kan därför inte styra över hur dessa utformas. Nivåerna i Holsjön påverkas av inflöde från hela sitt tillflödesområde runt hela sjön samt totala mängden nederbörd i området, vilka kommunen har ingen kontroll över.
- Det finns ingen reglering av Holsjön, ingen dammlucka eller vattenkraftverk, nedströms dess utflöde, varför reglering av sjöns vattennivå inte är praktiskt möjligt. Det skulle dessutom kräva ett tillstånd, s.k. Vattendom. Kommunen kan därför inte hindra översvämning av vattennära tomter. Dessutom är det så att en del av de stugor som skulle flyttas upp från strandzonen har blivit kvar på parkmarken enligt *LIS-plan för Svenljunga kommun, 2011*.
- Kommunen ska titta vidare på hur dagvatten kan avledas mot Holsjön på ett lämpligt sätt utan att fastigheter påverkas negativt.

Yttrande 2 Vattentjänstplan, 2023-08-13

- Från Ola Torrång och Yukie Adachi

Alternativ: Kommunen uppmanas att utreda alternativa lösningar, som t.ex. ett lokalt småskaligt system som har flera fördelar både tidsmässigt, ekonomiskt och framförallt miljömässigt.

Vatten: Enligt yttrandet finns det bra kapacitet i brunnarna i området som skulle kunna försörja hela området.

Spillvatten: Det föreslås att spillvattenfrågan löses så nära källan som möjligt. Detta genom att ett mindre antal fastigheter delar på en anläggning och med flera anläggningar inom området Fäxhult. Dessa anläggningar ska rena vattnet och inte enbart fungera som septiktanklösningar eller liknande.

Kommunens bemötande

Alternativ: Kommunen har utrett ett lokalt alternativ till att lägga en överföringsledning till Holsljunga och kom fram till att om hänsyn skulle tas till rekommendationen 300 meter till närmaste bostad samt att Överlidas vattenskyddsområde sträcker sig till strax söder om Fäxhult, så skulle ett mindre lokalt avloppsreningsverk hamna halvvägs till Holsljunga. I det fallet kunde en överföringsledning lika bra byggas då det finns kapacitet i Holsljunga reningsverk att kunna ta emot avlopp från Fäxhult.

Vatten: Det är bra att det finns några brunnar med bra kapacitet att ta ut grundvatten. Dock har dessa brunnar inget vattenskyddsområde runt sig som skyddar mot förorening från t.ex. avloppsanläggningar i närliggande fastigheter. Alla befintliga fastigheter i Fäxhult är inte heller kopplade till ett lokalt dricksvattennät. Enligt Vattentjänstlagen är kommunen skyldig att se till att alla invånare inom ett område har en långsiktigt hållbar, säker och hälsosam dricksvattenlösning. Detta kan lösas antingen med kommunalt VA eller med en icke kommunal lokal lösning.

Spillvatten: Att rena spillvatten så nära källan är alltid bra. Det som är knepigt i ett område som Fäxhult är möjligheten att leda bort det rena spillvattnet till en recipient i detta fall kanske Holsjön alternativt infiltrera det i marken, eftersom det då uppstår risk för kontaminering av dricksvattenbrunnarna som då också finns spridda i området. Att avleda även rena avlopp till en badsjö kan påverka badvattenkvalitet blir negativt påverkat. Anläggningarna ska också skötas enskilt (privat) i det långsiktiga perspektivet. Kommunens målsättning med en överföringsledning blir att på lång sikt lösa spillvattenfrågan.

Yttrande 3 VA i Fäxhult, 2023-08-12

- Från Kerstin Frankert och Christer Vestlund

Är det verkligen relevant med de priserna ni har uppgivit för VA i Fäxhult. Verkar orimligt dyrt, borde gå att få billigare. Måste finnas mer moderna lösningar, exempelvis fler separata reningsverk.

Kommunens bemötande

Priserna på anläggningsarbeten och rörmaterial har tyvärr gått upp och VA-enheten har fått justera sina priser därefter. De är anslutningspriser enligt vår taxa som vi får gå efter. För en del anslutningar hamnar priset strax över eller vid faktisk kostnad för andra anslutningar hamnar det under eller långt under faktisk kostnad. Men VA-kollektivet i sin helhet får inte gå med vinst.

För fastighetsägare är priserna jämförbara med vad det kan kosta med enskilda minireningsverk för ett eller ett par fastigheter. Kommunen behöver dock lösa spillvatten- och vattenförsörjningen för området i sin helhet.

Yttrande 4 Vattentjänstplan 2023 Area Fäxhult 150 answer, 2023-08-08

- Från Dieter Nadenau

Förordar ni en kommunal lösning i enlighet med kommunens föreslagna alternativ eller ställer ni er positiva till att vi boende i Fäxhult begär att få möjlighet att utreda ett alternativ till den lösning som kommunen tänker sig, i och med införande av verksamhetsområde för Fäxhult om Vattentjänstplanen antas som den nu är utformad?

1. Vi förordar en kommunal lösning och önskar inte att alternativ utreds vidare: **Nej**
2. Vi önskar att det begärs tid att utreda alternativ och därmed också att det bildas en grupp som får i uppdrag att utföra denna utredning: **Ja**

Kommunens bemötande

De boende i Fäxhult får givetvis bilda en grupp som utreder frågan och olika alternativ. Dessa alternativa lösningar ska i så fall omfatta hela området Fäxhult, ingen fastighet får lämnas utanför, lösningen ska vara långsiktig hållbar och anläggningen/anläggningarna ska drivas av fastighetsägarna privat eller som en samfällighet. Kommunen kan inte sköta privata anläggningar.

Det ska också beaktas att Miljöenheten har bedömt området som svår att uppgradera med nya godkända reningsanläggningar på grund av tomternas små ytor och närheten till enskilda vattentäcker.

Yttrande 5 Vattentjänstplan Fäxhult, 2023-08-13

- Från Lena Andrén

Vi tycker **inte** att en stor centraliserad avloppslösning är den framtidssäkrade lösningen som bör gälla vid översyn av vatten- och avloppsfrågor i Sverige idag. De framtidslösningar som man läser om idag är ju tvärtemot en centraliserad lösning, utan förordar bakteriologiska och ekologiska enskilda reningsverk eller små gemensamma.

Har det eller görs det mätning på vattenkvaliteten i Holsjön, och hur ser de resultaten ut?

– svar: Utifrån VISS, Badvattenprover tas under badsäsong.

Utförs det rutinmässigt mätningar kring förgiftningsgraden av jorden pga befintliga avloppslösningar i Fäxhult?

– svar: När det gäller förorening från små avlopp handlar det inte om förorening i jorden, utan risk för att kontaminera enskilda vattentäkter med bakterier, även risk för lokal påverkan i recipient. Det räcker med att det finns en risk för kontaminering för att Miljö inte ska kunna ge tillstånd till en ny avloppsanordning, det behöver inte vara en faktisk påverkan.

Vi som har egen brunn ser inget behov av att få kommunalt vatten, som innehåller kemikalier. Det skapar en oro för vilka hälsoeffekter dessa har för brukarna.

– Svar: Det är bara Lut som tillsätts vattnet i Holsljunga vattenverk och inget annat.

Vilket underlag finns som styrker att det är ett ”högt omvandlingstryck” här i Fäxhult?

– svar: se svar på yttrande 6.

Merparten av husen i Fäxhult nyttjas som sommarstugor. Bl.a. finns ca 15-talet tyska familjer, som är här högst 6 veckor om året, om ens det. För de som är åretruntboende borde man kunna finna kostnadseffektiva och miljömässigt bra lösningar för, med t.ex små enskilda eller små gemensamma reningsverk.

Merparten av alla som finns här i Fäxhult bor och arbetar på andra orter och använder sina stugor som fritidshus.

På min tomt 1:20 har vi själva investerat i egen brunn och har en väl fungerande reningsprocess via vårt eget bakteriologiskt reningsverk. Vad gäller för detta?

– svar: Beslutas det om ett verksamhetsområde kommer alla fastigheter att behöva anslutas. Detta är styrt i Lagen om allmänna vattentjänster, 24§.

På vår tomt 1:18, kan vi själva få anlägga eget reningsverk?

– svar: se ovan. Om VA-frågan löses lokalt genom mindre gemensamma anläggningar, så ska det omfatta alla fastigheter inom området Fäxhult.

Kan vi även få göra detta på våra två obebyggda tomter? De kommer inte att bli bebyggda så länge vi äger tomterna.

– svar: se ovan

Om kommunen tvingar fram anslutning på alla våra fyra tomter kommer vi inte kunna betala dessa anslutningar då vi inte kommer att få banklån. Och liknande oro finns hos flera i Fäxhult inför ett sådant scenario.

Vår tanke är att kommunen kan börja etappvis och ansluta endast de hushåll som är fastboende för att så småningom utvidga allt eftersom behov uppstår och ny teknologi utvecklas.

Kommunens bemötande

Kommunen kan inte göra skillnad på fast boenden och fritidshus vid bedömningen av potentiella nya verksamhetsområden. Dels för att även fritidsboenden har ett visst behov av vatten och avlopp, dels för att fritidsboenden kan i framtiden omvandlas till permanenta bostäder. Om kommunen ska bygga ut vatten- och eller avloppslösning ut till Fäxhult måste detta göras för alla fastigheter vid samma tillfälle. Inom ett kommunalt verksamhetsområde behöver behandla alla lika. Dessutom skulle det bli en mycket dyrare lösning att bygga ut i etapper och det är inte så ett ledningsnät för avlopp eller dricksvatten fungerar, detta eftersom kommunen behöver dimensionera ledningarna från början så att alla fastigheter ska kunna anslutas. Kommunen behöver också se till hela området i sin helhet.

När det gäller förorening från små avlopp handlar det inte om förorening i jorden, utan risk för att kontaminera enskilda vattentäkter med bakterier, även risk för lokal påverkan i recipient. Det räcker med att det finns en risk för kontaminering för att Miljö inte ska kunna ge tillstånd till en ny avloppsanordning, det behöver inte vara en faktisk påverkan.

Angående tillsättning av eventuella kemikalier i dricksvattnet så består beredningsprocessen av pumpning, luftning med vanlig luft och biologisk rening av järn och mangan i ett sandfilter. Inga kemikalier tillsätts vattnet. Dricksvattnet som skickas ut i ledningarna är av hälsosam och säker kvalitet enligt livsmedelsverkets riktlinjer. Detta säkerställs via provtagning enligt livsmedelsverkets föreskrifter.

Yttrande 6 Vattentjänstplanen 2023, 2023-08-13

- Från Marinette Jacobsson

I yttrandet bedöms den av kommunen föreslagna åtgärden för Fäxhult med ett lokalt VA-nät och en överföringsledning till Holsljunga som mycket omfattande och kostsam åtgärd för VA-kollektivet och dessutom innebära en stor miljöpåverkan.

- Hur har hälso- och miljönyttan av denna föreslagna åtgärd utretts?

– Svar: *se bemötandet nedan.*

- Finns det mätningar och/eller utredningar som visar att det finns ett miljö- och/eller hälsoproblem från dagens enskilda lösningar i Fäxhult?

– Svar: *Nej, utan kommunen har utgått från underlaget i VISS (Länsstyrelsens databas för vatteninformation, Vatten Information System Sverige). Vi har även använt oss av GIS-stöd för små avlopp som väger in flera parametrar, som kväve, fosfor och hälsoskydd. Det är dock svårt att särskilja påverkan från små avlopp jämfört med annan påverkan och det går heller inte att provta utsläpp från tex. Infiltrationsanläggningar.*

- Finns det någon miljökonsekvensbeskrivning, eller motsvarande, som utreder olika alternativa lösningar och för respektive nackdelar med dessa? – Svar: *se nedan*

- Hur väl är det faktiska behovet utrett? I Vattentjänstplanen framgår bl.a. att Fäxhult har ett stort omvandlingstryck, var kommer denna uppgift ifrån? Vår upplevelse är att det finns ett lågt omvandlingstryck och att Fäxhult är och sannolikt kommer förbli ett utpräglat fritidshusområde.

– Svar: *En miljökonsekvensbeskrivning, MKB, bör göras för överföringsledningen och alternativ till denna. Det finns tidigare utredningar av en lokal alternativ lösning som bör redovisas i denna MKB.*

Enskilda lösningar med minireningsverk och/eller infiltration skulle sannolikt ge en väl så bra avloppsrening som den lösning som kommunen framhåller och detta till en mycket lägre kostnad för kommunen och antagligen även för oss boende. En sådan lösning skulle även innebära betydligt mindre ingrepp på miljö med mindre klimatbelastning och lokal miljöpåverkan. Från kommunen har det framkommit att enskilda lösningar inte är möjliga då tomterna anses vara för små för infiltration. Denna slutsats ifrågasätts.

Kostnaden för åtgärden är budgeterad till 50 mkr. Detta är en mycket hög kostnad i förhållande till den nytta det ger, tex i förhållande till den mängd bostäder den avser. Kostnadsökningar i VA projekt på 30-50%, ibland upp mot 100% är inte ovanligt. Den föreslagna lösningen riskerar att påverka ekonomi för kommunen negativt.

I Fäxhult finns lokal vattenförsörjning som ger oss boende mycket bra vatten. Att anlägga ett nytt VA-nät i området är ett stort ingrepp som skulle kunna äventyra den lokala vattenförsörjningen.

Det anses att kommunen bör öppna för enskilda lokala lösningar i Fäxhult. Om kommunen vidhåller behov av kommunalt avlopp bör en ordentlig utredning av såväl miljö, ekonomi som teknisk lösning genomföras i samråd med oss boende.

Kommunens bemötande

Kommunen har utrett frågan om en hållbar VA-lösning i Fäxhult i alla fall sedan 2011. Här följer en sammanfattning av vad som har hänt i området Fäxhult:

Bakgrunden till varför Fäxhult blivit utrett av kommunen och anses vara ett s.k. paragraf 6-område började för flera år sedan med en avloppsinventering utförd av miljöenheten. Inventeringen resulterade i att många fastighetsägare åtgärdade sina bristfälliga avloppsanläggningar genom att anlägga nya, vilket var syftet med inventeringen.

Runt år 2011 såg man alltfler svårigheter med att fler i området skulle kunna anlägga nya avloppsanläggningar då det fanns en risk att de skulle påverka dricksvattenbrunnarna negativt. Det var då det i Samhällsbyggnadsnämnden togs ett beslut, daterat 2011-09-19, med lydelsen;

”Samhällsbyggnadsnämnden ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda hur avloppssituationen för området skall lösas samt efterhöra med fastighetsägarna om intresse finns att starta ett detaljplanearbete för området.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar även att utfärda ett tillfälligt förbud att ändra eller anlägga nya avloppsanläggningar inom området. Beslutet skall gälla till dess att en handlingsplan finns för att tillskapa en hållbar lösning på avloppsproblematiken.”

Efter beslutet blivit fattat, togs det fram ett kostnadsförslag för projektering av kommunalt VA och kommunen hade ett första möte med de boende, 2011-11-08. Närvarande från Samhällsbyggnadsförvaltningen var tre representanter från miljö- och byggenheten samt två från Exploaterings- och driftsenheten. Från Fäxhult kom tjugotvå representanter.

Information om avloppssituationen framlades som ohållbar med tanke på den eventuella risk som kan uppstå i form av lukt och risk för förorening av grundvatten och sjö i o området om samtliga boende ska få samma möjlighet till att anlägga nya enskilda avloppslösningar.

Därefter stannade arbetet upp under ett antal år. När arbetet togs upp igen gick man igenom den information som finns inne på kommunen om området befintliga avloppsanläggningar och om området är ett §-6 område. Man skrev även ett nytt beslut

år 2018 som gav de boende rätten att ansöka om torra lösningar för att lösa sin avloppssituation om behov fanns.

Som stöd till bedömningen av de risker området har med att anlägga fler avloppslösningar har miljöenheten nyttjat VISS och de GIS-stöd som finns. Det vill säga kartunderlag som visar risken för påverkan av utsläpp från avloppslösningar beroende på områdets geologi, närheten till sjö och grundvatten. Det man kom fram till är att konsekvenserna av att låta området förbli "orört" är att om förändringar sker, exempelvis de som idag har slutet tank vill expandera sina bostäder och anlägga en infiltrerande lösning kan ha svårt att hitta en placering utan att närboende kan påverkas. Gemensamhetsanläggningar där minst två fastighetsägare eller föredragningsvis ännu fler går samman blir ett måste. I södra delen är det bitvis sankt och ont om lediga utrymmen för att anlägga nya anläggningar och i norra delen har vi närheten till sjön som ställer krav på exempelvis minireningsverk eller andra system som går att provta för att bibehålla kontrollen över utsläpp till sjön. Norra delen har dock mer ytor för att anlägga enskilda avloppsanläggningar.

I dagsläget och främst sedan årsskiftet i och med ändringarna i Lagen om allmänna vattentjänster så finns det större möjlighet för fastighetsägarna i ett utbyggnadsområde att lösa sin egen VA-försörjning. En ny dialog har öppnats mellan fastighetsägarna i Fäxhult och kommunen och tid finns för VA-gruppen i Fäxhult att utreda en lokal VA-lösning. Se vidare i Vattentjänstplanen under kap. 3.10.1.

Att tänka på är att sådana enskilda lösningar blir också privata lösningar varför kommunen inte kommer att bli inblandad varken genom ekonomisk finansiering eller genom att sköta och eller drifta anläggningarna, så länge de är enskilda.

Det som försvårar i Fäxhult är att området har flera vattentäkter, en större i en samfällighet och många mindre som försörjer en eller ett fåtal fastigheter. Befintliga och nya lokala avloppsreningslösningar kan kontaminera dessa vattentäkter.

Som VA-huvudman ska vi ta hänsyn till hela områdets försörjning av både avlopp och dricksvatten samt dagvatten vid behov, i ett långsiktigt perspektiv. Det vill säga även ta hänsyn till framtida omvandlingar av området.

Yttrande 7 Vattentjänstplan 2023 Oliver Vollert 1, 2023-08-13

- Från Oliver Vollert

Fastighetsägare i Fäxhult som arrenderar tomter har begränsade möjligheter att utföra om- och tillbyggnader begränsar möjligheten att faktiskt ansluta befintliga fastigheter så som detaljplanen ser ut idag. Arrendetomter innebär även en begränsning i att kunna ta lån då fastigheten inte accepteras som säkerhet hos banken vilket medför en stor kostnad för fastighetsägarna att betala anslutningsavgiften. Om kommunen väljer att gå vidare med att införa kommunalt VA i Fäxhult önskar vi att kommunen ställer sig positiva i det fall vi arrendatorer önskar försöka få till en förändring av planen.

Kommunens bemötande

Om det skulle beslutas om ett verksamhetsområde för VA i Fäxhult, så får VA-enheten följa den då gällande VA-taxan och hantera alla fastighetsägare lika.

Om det finns ett stort intresse av er och markägaren att gå vidare med en hävning eller förändring av befintlig detaljplan skulle du/ni kunna ansöka om planbesked. Då får ni ett formellt beslut från kommunen om vi ser det som möjligt att göra ändringar av befintlig detaljplan och vi kan då också göra en grov kostnadskalkyl för genomförandet.

Planbesked kostar 13125 (2023 års taxa) och avgiften gäller oavsett positivt eller negativt besked.

Yttrande 8 Vattentjänstplan 2023 Oliver Vollert 2, 2023-08-13

- Från Oliver Vollert

Vi boende i Fäxhult är angelägna om en långsiktig hållbar VA lösning såväl miljömässigt, ekonomiskt som funktionellt. I området finns lokala vattenlösningar som ger hög vattenkvalitet och som vi boende är mycket nöjda med och angelägna om att kunna behålla. Vi önskar, i dialog och tillsammans med kommunen, utforma en VA lösning för Fäxhult som är miljömässig och ekonomiskt fördelaktig för såväl oss boende som för kommunen i stort. En sådan lösning bör vara lagom anpassad för området, kostnadseffektiv samt robust. Under sommaren har en öppen och bra dialog mellan kommunen och oss boende etablerats som vi önskar möjlighet att fullfölja. Vi önskar därmed att, innan slutligt beslut om VA lösning för Fäxhult fattas, tid avsätts för dialog och samverkan mellan kommunen och oss boende med möjlighet att utforma ett bra och väl förankrat beslutsunderlag.

Kommunens bemötande

Kommunen arbetar in relevanta synpunkter in i Vattentjänstplanen som blir ett styrande och vägledande dokument men inte juridisk bindande, varför det finns tid för att lösa VA-frågan under samråd. Vill påminna om att VA-försörjningen ska ta hänsyn och omfatta hela området. Alla fastigheter behöver ha en hållbar och långsiktig lösning. Se vidare svaret på yttrande 6.

Yttrande 9 ang Vattentjänstplan 2023, 2023-08-14

- Från Eva Larsson

Jag har en sommarstuga på en arrendetomt som inte är vinterbonad. Jag har varken el eller vatten. Jag övernattar där som mest ca 30 dagar om året.

Kommer kommunen att kräva att jag ska ha avlopp, som jag inte kan använda, och ändå betala för ?

Kan man ansöka om/begära dispens ?

Kommunens bemötande

Principen för ett verksamhetsområde är att alla fastigheter blir tilldelade anslutningspunkt med servispunkt och med det följer också en anslutningskostnad. Detta för att fastigheten kan dra in el vintersäkra fastigheten i framtiden. Dock kommer kommunen se över detta.

Yttrande 10 Några synpunkter på kommunalt VA i Fäxhult, 2023-08-14

- Från Lars Martinsson

Som stugägare i Fäxhult kan jag bara svara för hur vår familj använder vårt fritidshus. I nuläget och överskådlig tid så räcker vår befintliga brunn och tank utmärkt. Att våra behov skiftar är självklart då vissa av oss också bor permanent i Fäxhult.

Om det finns möjlighet att för oss att avvakta kommunal anslutning både av behovs och ekonomiska skäl så hade vi gärna gjort det. Går det som enskild fastighetsägare att välja olika nivåer av anslutning?

Vi tycker att kostnaderna är extremt höga och borde kunna supportas av kommunen och varför inte med EU-stöd! Man vill ju inte att folk skall behöva sälja sitt fritidshus för att det blir för dyrt att bo kvar.

Kommunens bemötande

Vattentjänstplanen är endast vägledande, men om det senare landar i beslut om ett verksamhetsområde för vatten och avlopp så blir det anslutning för alla fastigheter i hela området. Även för obebodda sådana. Även av tekniska skäl är det inte lämpligt att ha olika nivåer av VA-tjänster. För vatten har vi främst en storlek på vattenmätare för enfamiljsbostäder som är den minsta storleken på 2,5 kubikmeter. För avlopp följer anslutningskostnaden storlek på vattenmätare.

Enligt svensk lag, bl.a. Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster så ska kostnaderna av drift och underhåll och ibland nyinstallation av VA-näten bäras av det egna VA-kollektivet. Anslutningsavgifterna för Fäxhults fastighetsägare kommer enligt VA-enhetens beräkningar enligt nu gällande taxor inte täcka en eventuell kostnad för överföringsledning och ledningsnät inom Fäxhult. Utan det kommer att betalas av på 75 år av VA-kollektivet. Kommuner har ingen skyldighet enligt Vattentjänstlagen att gå in och finansiera projekt. Däremot finns inget i lagen som förbjuder det heller. Det är möjligt att det kan finnas bidrag från länsstyrelsen eller andra källor att söka. Dessa brukar vara begränsade till upp till 1 miljon.

Yttrande 11 Yttrande Vattentjänstplan 2023, VA-Gruppen 2023-08-14

- Från VA-Gruppen via Ola Torrång

Vi boende i Fäxhult är angelägna om en långsiktig hållbar VA lösning såväl miljömässigt, ekonomiskt som funktionellt. I området finns lokala vattenlösningar som ger hög vattenkvalitet och som vi boende är mycket nöjda med och angelägna om att kunna behålla. Vi önskar, i dialog och tillsammans med kommunen, utforma en VA lösning för Fäxhult som är miljömässig och ekonomiskt fördelaktig för såväl oss boende som för kommunen i stort.

Vi önskar därmed att, innan slutligt beslut om VA lösning för Fäxhult fattas, tid avsätts för dialog och samverkan mellan kommunen och oss boende med möjlighet att utforma ett bra och väl förankrat beslutsunderlag.

Kommunens bemötande

Kommunen är öppen för en fortsatt dialog och vi får avsätta tid för fortsatt samråd och samarbete. Se vidare svar på yttrande 6 och 8.

Yttrande 12 Kungörelse vattentjänstplan fr Naturskyddsföreningen, 2023-08-14

- Från NSF Marianne Jakobsson

Enligt sammanfattning av vad en Vattentjänstplan innehåller så ska den omfatta planeringsåtgärder samt hur kommunen arbetar för att skydda sin infrastruktur mot skyfall och dessutom skulle en ökad VA-försörjning komma att behövas i norra kommundelen nu när Lockryds industriområde expanderar.

Det talas både om det ansvar och om de skyldigheter som kommunen har att klara eventuella problem med skyfall och översvämningar men även om de privata fastighetsägarnas ansvar och skyldigheter att minimera eventuella skador på grund av vädret. Det behövs givetvis samarbete och samförstånd.

Kommentarer efter genomläsningen:

– Undersökning gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i kap. Fel. Hittar inte referenskälla.

Svar: Innehållsförteckningen kommer att uppdateras så att alla referenser stämmer. Likaså andra liknande fel.

– MKB miljökonsekvensbeskrivning skulle finnas i bilaga 3 men det var svårt att få grepp om det. – *Svar: Det var en bedömning av huruvida planens genomförande medförde betydande miljöpåverkan eller ej. Och denna bedömning skulle finnas i Underlag 3 som skickades in till Länsstyrelsen i västra Götaland. Enligt Länsstyrelsens yttranden ville de att en Miljökonsekvensbeskrivning tas fram i alla fall för den eventuell överföringsledning mellan Fäxhult och Holsljunga så detta kommer att ordnas i o m detta.*

– Skyfallsåtgärder var sekretessbelagt.

Svar: vad utredningen kom fram till beskrivs i text i VTP under kap. 5.

– Alltså kunde inte skyddet av infrastrukturen utrönas.

– Vad som skall göras i Lockryd med anledning av expansion på industriområdet befinner sig på fortsatt utredning och vi ser det som väldigt viktigt att kommunen arbetar med vad som ska ske där extra långsiktigt.

Svar: beskriv mer om vad som händer i norra delen i VTP. Vi har en arbetsgrupp inom kommunen som arbetar aktivt med Lockryds industriområdes expansion, i vilken VA-frågorna är en del av.

- En skrivning om vikten av att när det byggs nytt ska hänsyn tas till klimatperspektiv som översvämning, ras, skred eller erosion fann vi som god inför framtiden.
- *Svar: Det ingår i arbetet med att ta fram en ny detaljplan att se över dessa kriterier.*

Denna inbjudan till samråd kom under semestertid och en möjlighet till samtal i en större grupp kunde vara väldigt givande. Därför undrar vi om det är så att det ska bli en utställning om vattenplanen innan beslut tas.

Svar: *det kommer ske en digital visning innan politiken fattar beslut om planen.*

Kommunens bemötande

Se svar ovan.

Yttrande 13 Vattentjänstplan 2023, 2023-08-14

- Från Per Erik Andersson

Svenljunga har redan, så smått, känt av skyfall/översvämningar/torka skogsbränder och vattenbrist år 2018. I denna kontext prioriteras investering i överföringsledning och distribution VA till Fäxhult.

Hur ger denna centralisering ökad robusthet för extremväder/skyfall?

Vad blir effekten med Co2 utsläpp från projektet?

Hur är livscykelanalysen, vilken miljö- o hälso nytta uppnås av projektet?

Hur påverkar en centraliserad lösning sårbarheten med risk för bräddning nära Svenljungas badplats vid till exempel skyfall under maxbelastning sommartid?

Första projektkalkylen av Ramboll landade på 50 000 000 sek våren 2022.

Har investeringskalkylen räknats upp pga. senaste årets kraftiga inflation?

Är det acceptabelt om projektkostnaden i slutändan landar på tex.100 miljoner efter slutförande (ofta bister sanning med stora projekt)?

Enligt Svenljunga LIS finns 15 fastboende i Fäxhult, jag gissar att i snitt 10-15 personer ytterligare tillkommer av och till under sommarhalvåret.

VA projektet landar kanske med en investering runt fem miljoner per fastboende?

Är det en väl underbyggd, rimlig och lönsam investering med tillräcklig miljönytta?

Vilka fakta stödjer "högt omvandlingstryck"?

Dialogen med kommunen har gått i gång under sommaren, önskar att rimlig tid ges fram till årsskiftet.

Då kan vi tillsammans bredda beslutsunderlaget för ett framgångsrikt miljöoptimerat projekt.

Kommunens bemötande

Det är i denna kontext av klimatförändringar och extremväder som kommunen har jobbat med en framtidsplanering och utredning av framtida behov av kommunalt VA. Som kommunens VA-huvudman har vi inga uppgifter för hur väl eller inte enskilda vattenbrunnar fungerar eller vilken vattenkvalitet dessa har. Men vi vet att det finns kapacitet i befintliga kommunala vattentäkter och vattenverk för att kunna försörja Fäxhult, med säker och hälsosam dricksvatten. Vi övervakar grundvattennivån kontinuerligt i alla våra vattentäkter samt har ett gediget provtagningsprogram för att säkerställa både kvantitet och kvalitet.

Samma gäller för våra avloppsreningsverk och ledningsnät för spillvatten. Vi övervakar eventuella bräddade mängder, vi tar prover på det renade vattnet och vet därmed att det vatten som samlas in via ledningsnätet tas om hand och renas tillräckligt bra och att utsläppet övervakas. Även utsläppspunkten kollas och ligger väl avsides både vattenbrunnar och badplatser.

Kostnadskalkylen ska revideras så snart denna Vattentjänstplan är godkänd och fastslagen av politikerna i Svenljunga kommunen. Dock föregick kostnadskalkylen av noga förberedande arbete där alla ingående delsträckor noga har studerats, samt ledningsnätet inne i Fäxhult har planerats. En revidering av kostnaden kommer tills största delen därför bero på prisökningar.

När det gäller prisnivån så kan inte kommuner eller andra VA-huvudmän ducka för ett behov av VA-tjänster på grund av kostnadsskäl.

För fastighetsägare har det funnits möjlighet att tidigare och gemensamt ordna med VA-tjänster i enskilda lösningar och kommunen kommer att ge tid för fastighetsägare att diskutera och undersöka sådana lösningar. Och kommunen kommer att delta i vidare diskussioner och lokala lösningar. Se vidare svar på Yttrande 6. Beakta dock att lösningarna bör omfatta hela området, dvs. alla fastigheter och inte ha en negativ påverkan på befintliga vattentäkter i området. Samt vara långsiktigt hållbara.

Yttrande 14 Synpunkter Vattentjänstplan Fäxhult – 2023-08-14

- Från VA-gruppen - Ola Torrång Naturskydds
- Upptäcker att skrivelsen från Oliver Wollert med oss boendes samlade synpunkter inte fick med tidsaspekten för att studera olika lösningar i avsikt att bredda beslutsunderlaget.
- På vårt möte i Fäxhult den 12 aug kom vi överens om en utsträckt tid till årsskiftet.
- Kontakta gärna Oliver Wollert för en bekräftelse så det av formella skäl inte kommer bort i er sammanställning av inkomna synpunkter

Kommunens bemötande

Se svar på Yttrande 6 om att tid för fortsatt utredning finns. Kommunen har dock inte satt ett bestämt datum utan anpassar tiden efter behov. Dock vill vi gärna ha en lösning på bordet under första kvartalet 2024.